

Obsah

1	Úvod	9
2	Základy fotografické optiky	13
2.1	Základní vlastnosti světla	13
2.1.1	Vznik a vlastnosti barev	13
2.2	Kontrast, detail	14
2.3	Fotografie	15
2.4	Fotometrické veličiny	15
2.5	Expozice, osvit	21
2.6	Geometrická optika	22
2.7	Vlnová optika	24
2.8	Optické zobrazování	24
3	Optická část fotografického přístroje	26
3.1	Fotografický objektiv	26
3.1.1	Zobrazování objektivem	26
3.1.2	Zvětšení v optickém zobrazování	27
3.1.3	Základní body optické soustavy	27
3.2	Vlastnosti objektivu a jeho částí	28
3.2.1	Zobrazení kulovou lámavou plochou	28
3.2.2	Zobrazení kulovým zrcadlem	29
3.2.3	Zobrazovací rovnice čočky	30
3.2.4	Nekonečno ve fotografii	31
3.2.5	Zaostřování objektivu	32
3.2.6	Vstupní a výstupní pupila	33
3.2.7	Osvětlení obrazu	34
3.2.8	Úhel zorného pole	37
3.2.9	Vady zobrazení (aberrace)	38
3.2.10	Vinětace	40
3.3	Rozlišovací schopnost	40
3.3.1	Optická funkce přenosu	42
3.4	Rozptylový kroužek, hloubka pole	43
3.4.1	Hyperfokální vzdálenost	48
3.5	Rozptylový kroužek při zvětšování obrazu	49
3.6	Protiodrazné (antireflexní) vrstvy	50
3.7	Spektrální propustnost objektivu	51
3.8	Zařízení k ovládání irisové clony	52
3.9	Objektivy se zrcadlovými plochami	53
3.10	Základní objektivy	53
3.10.1	Výměnné objektivy	57
3.10.2	Výměna objektivů u přístrojů se šterbinovou závěrkou	60
3.10.3	Výměna objektivů u přístrojů s centrální závěrkou	60
3.11	Širokoúhlé objektivy	61
3.11.1	Velmi širokoúhlé objektivy a objektivy typu „rybí oko“	65
3.12	Objektivy s dlouhou ohniskovou vzdáleností a teleobjektivy	70
3.13	Použití objektivů z přístrojů pro větší formáty obrazu	73

3.14	Úprava ohniskové vzdálenosti objektivů	74
3.14.1	Pankratické objektivy	76
3.14.2	Předsádkové čočky	76
3.15	Hledáčky, dálkoměry	81
3.15.1	Průhledové hledáčky	82
3.15.2	Dálkoměry a dálkoměrné hledáčky	84
3.16	Hledáček jednoobjektivové zrcadlovky	88
3.16.1	Matnicový dálkoměr se zkříženými klíny	96
3.16.2	Mikroprizmatický matnicový dálkoměr	97
3.17	Doplňkový zrcadlový hledáček	100
3.18	Očnice	100
4	Mechanická část fotografického přístroje	101
4.1	Tělo fotografického přístroje	101
4.2	Závěrka	103
4.2.1	Typy závěrek	105
4.2.2	Činnost centrální závěrky	108
4.2.3	Činnost šterbinové závěrky	108
4.2.4	Zkreslení pohybujících se předmětů šterbinovou závěrkou	110
4.2.5	Neobvyklé závěrky	112
4.2.6	Elektricky řízená závěrka	113
4.2.7	Elektronické závěrky řízené fotoelektrickým čidlem (fotoukou)	116
4.2.8	Automatizace řízení clonového čísla	123
4.2.9	Expoziční stupně	126
4.2.10	Synchronizace závěrky se zdroji světelných záblesků	129
4.2.11	Zkouška synchronizace závěrky se světelným zábleskem	133
4.3	Spoušť a samospoušť	133
4.4	Počítadlo obrázků	135
4.5	Vkládání a posun filmu	137
4.6	Stativy	143
4.7	Sluneční clona	144
4.8	Pohotovostní brašna	145
5	Světelná technika	146
5.1	Světelné zdroje	148
5.2	Směrné číslo	152
5.3	Svítidla se zábleskovou výbojkou	155
5.3.1	Záblesková zařízení	156
6	Negativní proces	168
6.1	Základní vlastnosti negativního materiálu	168
6.1.1	Základní citlivost negativního materiálu k barvám	171
6.1.2	Použití barevných filtrů	173
6.1.3	Činitel filtru	176
6.1.4	Činitel filtru a směrné číslo	178
6.2	Senzitometrie negativního materiálu	179
6.2.1	Senzitometrická charakteristika	180
6.2.2	Citlivost a její význam	182
6.2.3	Praktická a efektivní citlivost	185
6.2.4	Senzitometrie vyvolávacího procesu	185
6.2.5	Rozsah expozičních	187
6.2.6	Reciproční zákon Bunsenův-Roscoeův	187
6.2.7	Mikrosenzitometrické vlastnosti	188
6.2.8	Zrnitost vrstvy	188

6.2.9	Rozlišovací schopnost vrstvy	190
6.2.10	Hodnocení kvality vrstvy přenosovou funkcí	192
6.3	Chemické zpracování negativního materiálu	196
6.3.1	Vyvolávání	196
6.3.2	Složení vývojek	197
6.3.3	Konzervační látka	197
6.3.4	Alkalita vývojeky	198
6.3.5	Bromid draselný	199
6.4	Technika vyvolávání negativního materiálu	200
6.4.1	Vliv teploty vývojk	201
6.4.2	Vliv promíchávání vývojeky	202
6.4.3	Kontrola stupně vyvolání	203
6.4.4	Vyčerpání vývojeky	203
6.4.5	Doplňovače (regenerátory) vývojek	204
6.5	Jakou vývojkou pro malý formát?	205
6.5.1	Předpisy pro přípravu vývojek	207
6.6	Přerušeni vyvolávacího procesu	209
6.7	Ustalování	209
6.7.1	Rychloustalovač	210
6.7.2	Utvrzující ustalovač	211
6.8	Praní negativního materiálu	212
6.9	Sušení	214
6.9.1	Smáčedla a alkoholové lázně	214
6.10	Vývojnice	215
7	Technika pořizování snímku	217
7.1	Exponometrie	218
7.1.1	Praktická měření expozice	225
7.1.2	Vestavěné expozimetry	226
7.1.3	Vestavěné expozimetry pracující za objektivem	227
7.2	Praktické použití přístrojů na malý formát	230
7.2.1	Osvětlení fotografovaného děje	231
7.2.2	Perspektiva	232
7.2.3	Kompozice obrazu	233
7.3	Pokyny pro běžné fotografování	233
7.3.1	Člověk jako fotografovaný objekt	234
7.3.2	Fotografie ve městě a v přírodě	235
7.3.3	Fotografie v horách	235
7.3.4	Fotografie ve sportu	236
7.3.5	Fotografie zvířat	237
7.3.6	Noční snímky	237
7.3.7	Fotografie divadelních scén	238
7.3.8	Užitková fotografie	238
7.4	Zvláštní použití fotografie na malý formát	239
7.4.1	Makrofotografie	239
7.4.2	Pomůcky pro makrofotografii	240
7.4.3	Změna expozice při makrofotografii	243
7.5	Mikrofotografie	254
7.5.1	Zvětšení při mikrofotografii	255
7.5.2	Zařízení pro mikrofotografii	257
7.5.3	Stanovení expozice	258
7.6	Fotografie dokumentů	260
7.6.1	Negativní materiál pro fotografii dokumentů	264
7.7	Fotografie v oblasti infračerveného záření	265
7.7.1	Oprava zaostření obrazu	267
7.8	Stereoskopická fotografie	267

7.8.1	Pomůcky pro stereoskopickou fotografii	270
8	Pozitivní proces	271
8.1	Zvětšovací přístroje a jejich vybavení	272
8.1.1	Světelný zdroj zvětšovacího přístroje	272
8.1.2	Kondenzor	273
8.1.3	Rámek	276
8.1.4	Objektiv zvětšovacího přístroje	277
8.1.5	Pomůcky pro zvětšování	280
8.2	Pozitivní materiál a jeho vlastnosti	280
8.3	Zpracování pozitivního materiálu	285
8.3.1	Vyvolávání a předpisy vývojek	285
8.3.2	Ustalování	288
8.3.3	Praní papírů	288
8.3.4	Sušení a leštění papírů	289
8.4	Diapozitivy	291
8.5	Chybné výsledky a jejich odstraňování	291
8.6	Expozice při pozitivním procesu	292
8.6.1	Volba zvětšení a výřezu snímku	294
8.6.2	Úprava velkého kontrastu negativu stíněním	294
8.6.3	Restituce snímku	296
8.7	Pozitivní retuš snímku	296
	Věcný rejstřík	297